

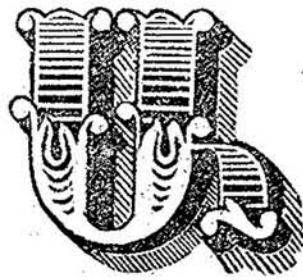
ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԵՄ

ԲԱԺՆԵՐԸ

Տարեկան վեցամսեայ	
ԵԳԻՊՏՈՍ . . . Ղ.Ո. 80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ԶԲ. 20	10

ԾԱՆՈԹՈՒՄՆԵՐԻՆ ԶԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏԵՐԵՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՈՒՍՏԵՐԻ ԼԵՒՈՆ ՍԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀՆՈՒ ՕՐԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶԱՐԱԲԸ ԵՐԵԲ ԱՆԳԱՍ

ԽՐԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Շարա Ապուլ Տարսուր, Թիւ 16
ԱԶԵՐՍԱՆԵՐԻՆ

ՀԱՍՏԵ

Journal ARY

B. P. № 600

Alexandrie, EGYPT

ՁԵՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄ ԶԵՆՈՒԹԻՒՆԵՐԸ ԶԵՆ. ՎԵՐԱԴՐԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՐԵՆ-ԽՐԱԿՐԱԿՈՒՄՈՒՆ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԷԱՆ

ԻՆՉ ՍԻՐՏ Ե ՄԵՐԻՆԸ

Օրուան դէպքերն և անոնց ներքին շարժումները ոչ թէ երկու օրը անգամ մը մէկ յօդուած ալ ամէն օր բազմաթիւ յօդուածներ գրելու չափ առատ են։ Բայց ինչ գրել, ինչպէս գրել...

Հայաստան չմնաց, Հայուն հայրենիքին մէջ Հայ չմնաց... Ահա՛ իրողութիւնը՝ զոր հերքելու կամ թեթեւեղելու բոլոր ճիգերդ ընդունայն կը մնան և որմէ կը ծնին, որուն շուրջը կը դառնան նաև, անդուլ անդուլ հատ, բոլոր մտածումներդ, բոլոր խորհրդածութիւններդ...

Ոչ թէ բոլոր պէս վայել և կրկնել միշտ ասիկա, այլ անոր ամէն օր ամբողջացող, լրացող իրականութեանը ի լուր՝ մասամբ գէթ պարպել ինչ որ ան կը լեցնէ սրբօրէք և մտքիդ մէջ, անոր հակադրել, ինչպէս կը հակադրենք անձնական մեծ ցաւերու ժամանակ, որբալով կամ դաշտանալով, աղօթելով կամ անիծելով, հարուածներ տալով մեր շուրջը և հարուածներ մեր գլխուն այն մեղքերուն համար զոր ուրիշներ և մենք ալ անշուշտ գործեցինք ու ահա՛ անոնց արդիւնքն է այս պատիժը, այս պատուհասը։

Դժբախտաբար, ինչ որ ներքին է ուրիշ ու է մէկուն, ներքին չէ խմբագրին օր հազար ու մէկ նկատումներ ունի հայուն աւելիքը և պէտք է միշտ զսպէ ինքզինքը ու ոչ միայն զրկուի իր սրտին վրայ կուտակուած դուրս թափելու սիրտիւնէն ալ և պէտք է դադարի անկեղծ ըլլալէ, պէտք է ըսէ ինչ որ ճշմարտութիւնն է իր խորին համոզմամբ, ինչ որ ճշմարտութիւնն ըլլալուն համար միայն սիրտաբար է ու սրտապնդել է արգէն...

Թողունք ուրեմն ա՛յլ ճշմարտութիւնները և դառնանք նորէն մեր շուրջը, մեր պոթիկ ճշմարտութեան նայելու...

Ո՛չ մէկ ազգ մեր այսօրուան վիճակին մէջ կը գտնուի և դրոշմաւոր է երբեք։ Իրաւ է թէ այստեղ՝ ազգին մորթուման ճիշդ մէկ հեռուօր արձագանգը միայն կը հասնի մեզի, և, փառք Աստուծոյ, մենք Անգլիացիի մը, Յրանաացիի մը, ինչ կ'ըսեմ Զուլթիքիցիի մը չափ—«Հայաստանը Ասիոյ Զուլթիցիի մը է...»—ապահով և հանգիստ ենք հոս... բայց երէտ քիչ մը ուշադրութիւն, պզտիկ մընալ երեւակայութիւն—մտքով տեղ մը փոխադրուելու, հեռուն կատարուող գէպը մը աչքի առջև բերելու համար անհրաժեշտ երեւակայութիւնը—կարենայինք յատկացնել պատահած անօրինակ, անյուր իրողութեան, անտարակոյս մեր առաջին ու ամենաբնական շարժումը

գորգութեան և ծայրայեղ յուզում մի շարժում մը պիտի ըլլար... մինչ մենք հանդարտ, անվիճելիօրէն հանդարտ ենք այստեղ...

Եթէ մեզի ըսուի թէ ինչ օգուտ կայ գորգութեան, յուզումէն, — պիտի պատասխանենք որ նախ ատոր բացակայութիւնը անբնական և անմարդկային է, և երկրորդ՝ որ առանց անոր ոչինչ կը կատարուի այս վայրկեանիս, զի կը հասկըցուի թէ Արդեօր մեծութիւնը պէտք եղածին պէս ըմբռնուած չէ տակաւին, որով և ազգին մնացորդ, աղատ, ապահով մասը պիտի չընէ բարոյապէս և նիւթապէս անհրաժեշտ շարժումը, պիտի չընէ անոր հարկադրած արժանաւոր դիրքը։ Արդեօր հարուածուած իր միւս մեծ մասին հանդէպ...

«Մարդու ջախջախ սրտին հետ կապուած է», կ'ըսէր Վանի վարժապետանոցին տեսուչը՝ իր թիֆլիսի մէջ ըրած բանախօսութեանը ընթացքին։ Ոչ միայն իր քսակը, այլ և իր ամէն մէկ ժէպը, առանկ ատեններ, սիրտին է կապուած, կ'ըսենք մենք։ Կը կարծէք որ եթէ մենք զգածուած ըլլայինք իրողին, տակաւին այսօր, այս ժամուս, մէջերնիս ո՛ր և է խնդրի պիտի ունենայինք, ամէն նիւթի վրայ վայրկեանաբար պիտի չհամաձայնէինք, ամէն գաղափար, ամէն ծրարգիր արդէն այնպէս պիտի չերկնէինք որ համաձայնութիւնը իր մէջ պարունակէր փոխանակ նորէն ու միշտ մեր կողմը քաշելու, մեր կողմը տալիս առաջին մտահոգութեամբը զանոնք յղանալու և մէջտեղ նետելու, թերեւս յուսալով իսկ—ինչ զգուսնք—որ այս առիթը կրնայ ուրիշներն անուշադիր գտնել և մենք աւելի դիւրաւ կրնանք մեր անձնական կամ խմբական գոհացումին հասնիլ...

Բայց դառնալով քսակներուն անոնք ապահովապէս սիրտին են կապուած։ Սիրտն է որ կը բանայ անոնց բերանը՝ ամէն անգամ որ ինքնաբերաբար կը բացուին անոնք։ Այլապէս, երբ կ'սպասենք—կամ չենք սպասեր՝ կը վախճանք—որ ուրիշներ գան դիմում ընեն և երբ կուգան ու ստիպուած, աղաչանքով, սակարկութեամբ, ամհնալնէս, խաթեր համար, կը հանենք բան մը կուտանք... ո՛չ սիրտը չէ—խօսքը մի՛ ընէք բանի մը զոր չունիք—այլ ձեր ամենէն քիչ յարգելի նկատումներն են որ կը գործեն և դուք արժանի չէք ո՛ր և է շնորհակալութեան, ո՛ր և է օրհնէնքի...

Ահաւասիկ Բոր-Մայիտի գաղթականները հոս, քթերնուս տակ 4200 հոգի, մեծ մասամբ կին, մանուկ և ծեր, ամէն բանէ զրկուած, առանց զգեստի, անկողնի, օճառի

և ուրիշ շատ մը անհրաժեշտ բաներու, և միմիայն չոր ուտելիք մը գտնելով շնորհիւ օտարներու, տասնըհինգ օրէ ի վեր եկած ինկած են աւազներու մէջ։ Գիտե՛նք, Կարմիր-Խաչերը, Բարեգործականը և անհատներէ ոմանք բաներ մը ըրին և կ'աշխատին ընել, բայց կոնա՞ք ըսել թէ ցարդ եղածը քանի՞ քանսնեակ հայերու և հայուհիներու օգնութիւնը կը ներկայացնէ՝ գիտնալով թէ եգիպտոսի հայ դաղուծը քաղաքի մօտ է։ Ո՛ր են մնացածները, ինչո՞ւ ամէն մարդ, մեծէն մինչեւ պզտիկը, ինքնաբերաբար չընեն կրցածը, չի տար սրտէն փրկածը, ո՛չ ապաքէն անոր համար որ սիրտ չունի, որչափ ալ ինքզինք աղագետը ու երբեմն նոյն իսկ «մտաւորական» կոչէ, որովհետեւ եթէ ունենար պիտի չսպասէր որ իրեն դիմեն և ինք արդէն ըրած պիտի ըլլար իր «սրտաբուլ» օգնութիւնը։

Այո՛, մենք համոզուած ենք հիւսիսէն թէ ամբողջ եգիպտոսի մէջ միայն քանի մը տասնեակ հայ կայ սրտի տէր։ Թերեւս քանի մը տասնեակներ ալ այս օրերս աւելնան անոնց վրայ։ Միւսները, յառաջիկային, կրնան աւելի մեծ գումարներով, աւելի թանկարժէք նիւթերով օգնելու սիւսիսի՝ երբ ուղող ըլլայ։ Գաղթականներուն համար ատիկա դեռ արժէք մը պիտի ունենայ անշուշտ, բայց սրտի տեսակէտէն՝ ապահովապէս ա՛լ բան մը պիտի չարժէ ան։

Բոր-Մայիտի օտարները 400 ուսկի տուած են մինչեւ հիւսիս։ Իսկ մենք, ինչ տուինք դեռ...

ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԷԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԻՆՊՈՒԼ ԹԵՔԷԱՆ

Ռազմէի Կարկանդակ եւ Բանակարիւկ երգիծաւէպին մէջ, կացութիւն մը կայ որ, արտադ, շատ կը նմանի այն անհնարին կացութեան որուն ազգովին մասնուած ենք այժմ, մասնուած չառանկ ու կեղծաւոր ճակատագրին կողմէ, ճակատագիր մը Յուդայի պէս քաղցրապատիր ու մանամախթոյ, որ մեր բնօրին մահնէն աւելի ժպտած պահուն է կարծես որ մեր գոյութեան կ'ապաւնայ առաւել քան երբեք, որ մեղ ամենէն աւելի յուսադրած վայրկեանին է որ կը ապրէ մեղ դէմ ամէնէն սաղայնալիկ դաւը։ ճակատագիր մը վախճակ, մեռուած, դրուած...

Համա կացութիւնս աս է։ Կարկանդակայի կինը մանչ դասակ մը կը ծնի որով կ'իջարկանանայ իր ամուսնունցին մեծագոյն ու սիրելազոյն բաղձանքը՝ այն է ունենալ արու յաջորդ մը իր դերդաստանը յաւերժացնելու համար։ Բայց տղաբերքի ցաւէրէն՝ կ'իջնի, իր սիրական կինը, կ'մոռնի, դաւակը հաղիւ ծնած։ Ու խեղճ կարկանդակ շուրաւ կը մընայ, երկու հակառակ ու համադրող զգացումներու մէջտեղ տարուբեր, չի դիտնալով թէ ինչ ընէ, խնդայ իր մանչ դակին ծննդանը համար՝ թէ լայն իր

գոթաղը կ'ունը մահուանը համար... Գիտե՛ք հոգեկան աւելի անուշի վիճակ մը։ Մեծ պատերազմին հետագիւրները մէկ քանի օրէ ի վեր կը բերեն յուսատու դէպքերու, ուրախութիւն մեծ յաջողութիւններու լուրեր, բաւական առեւնէ ի վեր չի լուած ու կարծես անսովոր դարձած լուրեր...

Ռուսները յաղթականօրէն ետ կը դառնան իրենց հալածիչներուն դէմ... Գերման յառաջխաղաց վիթխարի շարժումը, որ երկար միջոց մը մեր սիրտեւրը վերահաս մեծ աղետի մը երկելովը համակեց, կը բաղխի հոս դիւցաղական գիմաղործեան մը, հո՛ւ կանգ կ'առնէ դաւաճած, անդի՛ն խուճապական նախաշնչի մը կը փոխուի։

Ահա՛ յիշատայի մէջ ամիսէ մը ի վեր դժոխային սաստկութեամբ յառաջ տարուող ռաբակոնումը կը յանգի մեծ ճակատամարտի մը, որ փառաւոր ու մեծամարտ յաղթութեամբ մը կը վերջանայ։ Դաշնակիցներուն համար՝ 20,000 զօրի, անգլիս քանակութեամբ սլաւոնաւորական նիւթերէն։

Պալատներու կնիճիւր տակաւ պարզուելու վրայ է։ Սերպիոյ դէմ յարձակողական ջոկատ ինկած ըլլալ կ'երեւի, շուրջիւ թէ՛ սրբալ բանակին և թէ՛ կալիսիոյ ուսական յաղորդութեանց պուլկար սպանալիքին կը հակապատասխանէ ռաբակար։ Տարտանալի ճակատագիրը վճռուելու վրայ է Պալատներուն մէջ...

Ի մի բան, նշանները բարեգուշակ են, ու բաղձաթիւ։ Դաշնակիցներուն յաղթանակին արշալոյսը, կամ աղաւաւուրը, եթէ կ'ուղէ, կ'սիւի ծայր տալ յորիզոնէն, զոր խաւարը պատեր էր ընդ երկար։

Ու մենք որ առջի օրէն, հոգեւոր-մարմնով փարեցանք Դաշնակիցներուն դատին, մենք որ անոնց յաղթութիւնը իրաւունքներ, զանկալներ, հոգեկոչեցներ թէ՛ իրենց համար, թէ՛ մեր փրկութեանը համար, մենք պէտք է որ ուրախանանք այժմ... պէտք է ցնծանք, ծափենք, կայտենք... Ու կը փորձենք ուրախանալ... կ'ուրախանանք ալ պահ մը...

Բայց ինչ անաւոր, ինչ դառնադառն ցաւ մը կուգայ յանկարծ խառնուի մեր ուրախութեան, որ մոռագման երջանիկ կրկնաւորութեան մը ծնունդն է... Ինչպէ՛ս լեղի ու թոյն կը խառնէ անոր մէջ ինչպէ՛ս կը փոխէ անոր համը...

Ահ, ուշ շատ ուշ մնացած լուրեր չէ՛ն միթէ ասոնք, յապաղած բարիքներ, ժամանակին չի հասած օգնութիւններ, ինչո՞ւ քանի մը ամիս առաջ չի թնդաց անոնց աւելիւմը, երբ ամբողջ Հայ ազգը, շունչը բռնած, անձկութեան զայրութեամբ և յոյսէն սարսուղով, կ'սպասէր վճռական պատահարին, Արեւելքի մէջ, Արեւմուտքի մէջ, որ պիտի հեռացնէ հայրենի դաշտերուն, ինչ թեւեղ մահահալք ամպերը, դեռ չի պարպած իրենց կրակի և արիւնի կորստաբեր փոթորիկը...

Ինչ սիրտով խնդանք հիմա... Դաշնակիցներուն յաղթութիւնը կը ծնի իր, այժմ, որ պատուութիւնն է բոլոր ազգերուն, մերն ալ մէջը ըլլալով... անշուշտ Պէտք է ուրեմն ուրախանալ... Բայց հո՛ւ, հեռո՛ւն, տե՛սէք, լսե՛ցէք, Մայր Հայաստանը կը մեռնի՝ կոր, Մայր Հայաստանը մեռաւ... Պէտք է լսնք, պէտք է ողբանք...

Կը ճանչնանք հոգեկան աւելի անուշի վիճակ մը, վիճակ մէկուն որ ո՛չ կրնայ լալ՝ որովհետեւ մեծ ուրախութիւն մը ունի խնդալիք, ո՛չ կրնայ խնդալ՝ որովհետեւ մեծ ցաւ մը ունի լալիք։

Այս տանջանքն ալ չպիտի խնայուի եղեր մեզի, ողորմած Աստուած...

Մ. Ս. ԿԻՐՅԱՆ

ՀՈԳԵՎԱՐՔԻ ԶԱՅՆԵՐ

ԿԻԼԻԿԻԱՅԻՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵՆ

«Զէսքը» ամերիկեան յաճախուող Եպիսկոպոս հասնող դաշնակից պետութեանց հպատակները, — որոնք Թուրքիոյ դաշնակցական կողմէն եղեւիա (Ուրֆա) կեդրոնացուելէ վերջ, այս անգամ երկար ճամբորդութեամբ մը Հայէպէն և իսպանացիներն անցնելով դուրս ելած են այն երկրաւոր դժոխքէն որ Թուրքիա կը կոչուի, — կը բերեն մեզի Հայաստանի և Կիլիկիոյ հոգեվարքի ձայնը։

Այս ակամատիւ վկայները այնչափ շատ և իրարմէ վայրաք եղելութիւններ կը ստատեն և Հայութեան գլխուն եկած պատուհասը այնքան անհղ կը ներկայացնեն, որ մարդ կը շուարի թէ ո՛ր մէկ մանրամասնութիւնը զրի առնէ և ո՛ր մէկ կողմ թողուի։ Արդէն այնպիսի զբոսմանի մանրամասնութիւններ կան որոնք գրիչը կը մերժէ արձանագրել...

Թիշեալ ճամբորդներու պատմածին նայելով՝ այս պահուս Հայէպի մէջ 6000 ականի այրի կիներ ու տղաք կան, հայկալիսի Եփեսոսեցիներն բերում։ Ասորի մէջ 11 տարեկանէն վեր մանչ տղաներ չկան։ Նոյնպէս Համայն շրջակայները 3000, Բեա-է-Այն՝ 1000 և Տեր-է-Չոր 3000, ընդամենը 13,000 այրիներ ու տղաք կը գտնուին։ Ասորի 3-5 ամիսէ ի վեր ճամբայ հանուած են իրենց հայրենիքներէն։ ճանապարհին մէկ քանի անգամներ կողոպտուելով՝ անօթի, մերկ, ծարաւ ու բոլոր ճամբորդած են։ Միայն մէկ անգամ, ոմանք ալ երկու անգամ, մէյմէկ կտոր հաց արուած է կանաւալուութեան կողմէ։ Այնպէս կը հաստատուի որ 6 վիլայէթներէն դէպի Հայէպ ճամբայ հանուած այրիներուն թիւը 60,000ի պիտի հասնի։ Արդէն հասնողները այնչափ տկարացած ու հիւսնող են որ ողորկ վրայ կենալու կարողութիւն չունեն։ Հասնողներ ոտքերը վերաւորուած են հետիոտն քաշելէն։

Հայէպի մէջ գտնուած այրիներուն քանութիւնն հասկցուած է որ մօտաւորապէս իրենց հայրենիքէն մեկնողներուն 100ին հաղիւ 40ը Հայէպ հասած է, մնացեալ 60 առ հարիւրը, մեծ մասամբ՝ չափահաս այրեր և մաս մ'ալ կիներ իրենց ընկերացող ոտտիկաններուն և ջորեպանաներուն ձեռքով դիւղերէն ու քաղաքներէն հեռու դաշտերու մէջ սպաննուած են, շատերն ալ գետը նետուած։ Մանկա-մարդ հարսերն ու աղջիկները առեւանգուած են, ինչպէս նաև մանուկներ, այնպէս որ հասնողներուն մէջ դիպուկ մ երիտասարդ մանչ և աղջիկ չի գտնուիր։

Հասնողները առանձին առանձին կաբաւաններով կը զրկուին Համա և Մուսուլ, ուր ստոյգ մարդ կը սպասէ իրենց պակի անցնելու անգամ միջոց չի աւելուիր։ Առեւանգումէ դեմ մնացող և ճանապարհի տանջանքներէն վերապրող երիտասարդ կիները՝ ամէն մէկ օթեւտանին՝ ոտտիկաններուն և զապաւարար տեղացիներուն լպիքը համընկնուած առաքկայ կը դառնան։

Եփեսոսը բիւրաւօր հայերու և հայուհիներու դիմաւորելով լեցուած է։ հարիւրաւոր մահուակերո գետերու և դաշտերու մէջ նետուած են նոյն իսկ իրենց յուսահատ մայրերուն կողմէ։ Ամէն քայլափոխին՝ անպուրկ դիմաւոր, սարսափ կ'աղղեն ճամբորդներուն։ շատ մը եւրո-

պայցիները լուսանկարած են այս մասնա-
սարսուռ տեսարանները: Անգամ մ'ալ կը
հաստատուի որ Զօրագն ու վարդգէսը,
Տաղաւարեանն ու իր հինգ ընկերները
գնդակահար ինկած են ժամտարմանը
կողմանէ: Ուրիշայի ու Սեւերեկի մէջ-
տեղ Շիրազի տեղի կողմէն շարաշուք
տեղը որ հարիւրաւոր Ուրիշայի տեղի
պայանքանոցը եղած է: Արդարեւ, Ուրիշայի
մէջ ակնհայտ որ գիրք ունեցող, մա-
նուաւոր մտաւորական մարդիկ բանտը կը
լցնեն, իրենց մէջ ըլլալով առաջնորդ
Արտաւազը վարդապետը, բանտին մէջ ա-
տոյց հաղորդմէ կը շարաշուքներ տալէ
վերջ ճանապարհ կը հանեն դէպի Տիգ-
րանակերտ, Շէրվան-Տէրէսի հասանելու
ամենքն ալ կը նախադասուին: Առաջնոր-
դին յանգանքը այն կ'ըլլայ որ, Պօլսոյ
Պատրիարքարանէն հասած հետազոտական
հրահանգի մը վրայ՝ կառավարին ներ-
կայանալով տեղեկութիւն կը հարցնէ
Զօրագնի ու վարդգէսի մ'ը: Եւ ինչ վի-
ճակի մէջ զոմեւեւուն մասին, ու մէկ
ուրիշ յանգանքն ալ կարուցող գեղի դէպ-
քին միջնորդած ըլլալը:

Այս դուռ հայաբնակ գիւղը, հաղա-
րաւոր վայրենիները պարտուած չա-
քաթներով կը դիմադրէ: Դինչն որ Ար-
տաւազը վրայ հանած դէպքին վայրը
երթալով իր հայտարար քաղաքականու-
թեամբ կը յայտնէ պարտուածները ցրուել
և խոտով թիւնը հանգրտեցնել...

Առաջնորդին և երեսնակներուն այս-
պէս անշարժացումէն վերջ Ուրիշայի
մէջ բանտարկութիւնները կը շարու-
նակուին: 50ի չափ ընտանիքներ Բաքու
կ'աքորտուին: Հայերուն ամբողջ հարեւ-
տութիւնները, մէկը ըլլալով կիներուն
ոսկի զարդերը, կառավարութեան կողմէ
պաշտօնապէս կը կողոպտուին: Տունէ
տուն խուղարկութիւն կատարելով Հա-
յերուն զինքները կը հաւաքեն, չափաւոր-
ները կ'ապանեն: Այս կերպով առաջ ե-
կած խուճապին միջոցին, 250ի չափ Հա-
յեր կը փախչուին, թուրքերուն կորուս-
տը ըլլալով միայն 8—10 հոգի: Մնացած
խեղճ ժողովուրդը ճարձատ կը մտածէ
ապահովուի: Եկեղեցւոյ դահլիճը վար
կ'առնեն և քրիստոնէութեան վերաբեր-
եալ բոլոր նշանները և առարկաները
կը վերցնեն ու եկեղեցին մզկիթի կը
վերածեն: Ետոյ կը դիմեն կառավարու-
թեան և կը յայտեն թէ «ճշմարիտ մար-
դաբէն հաւատքը կ'ընդունին»: Իր պա-
ստաւանութիւնը թէ բարձրագոյն հրամանի
համաձայն իրենց խնդրերը անընդու-
նելի է:

Նոյնպէս իւրեքերէի բոլոր մասնա-
բաժանները, բնօրինակները և կղերա-
կանները տեսակ տեսակ շարաշուքնե-
րով կ'ապանուին:

Միմիայն Տիգրանակերտի բանտին
մէջ 1600 Հայեր խողովորուած են: Առաջ-
նորդը, յետ անդամատման, բանտին
բակին մէջ վազով օժուած և այրուած
է չէր թող ժամտարմանը դիւային շը-
ւաքածութեանց և խրախմանութեանց
մէջնորդ:

Պէհնեմի, Ատրեւստանի, Սեւերեկի
կոտորածները առաջնորդական ծրագրով
մը կատարուած են, զրեթէ 13 տարեկա-
նէն վեր արական սեռէ հայ չէ մնացած,
կոյսեր անխնայ սղոյնուած են: Վրիշայի
անդամատուած ու իրարու կոպուած
դէտը նետուած և հոսանքներէն զլուած
տարուած են:

Իրողութեն, Բաղէշէն, Խարբըրէն
ու Տիգրանակերտէն եւս անոք ու թըշ-
ուած կիներու և մանուկներու անհատ-
նում կարաւաններ կը շարունակէ Ուրիշ-
այ և անկէ կ'ուղղուին դէպի Միջնորդի
անապատները: Ամբողջ Հայաստանի է որ
կը պարպուի, կ'ամայանայ Հայութենէ:

Հայկական Աստանայի վերայից
րուն և Մարաշի տանապէս մէջ (կիլի-
կիա) արեւելեան նահանգներուն մէջ
եղածին նման փառք չէ պատահած, սա-
կայն այս տեղերը Հայերուն ալ ենթա-
կուած են զոհութիւններ, միանգոյն տե-
ղահանութիւնը և Հայրանի, Գիւրիքի ու
Մուսուլի անապատները տարագրուած
կանգնած չեն թողոր որ անոք ալ ըս-
տոյք և ընդէ մահուան դատապարտուած
են: Կիլիկիոյ ժողովուրդը, որ համեմա-
տաբար աւելի դիւրեկեացի է և եւրոպա-
կան կեանքն ու կենցաղի աւելի ընտե-
լացած, երբ կ'ստիպուի այս անապատնե-
րու հրատաճի և անընտել կ'ըլլային:

ներքեւ քննակու, պարզ է թէ շուտով
պիտի մեռնի սպառնիքի եթէ մինչև այն
ատեն բարբարոս դնդակն ու դանակը
իրենց մահաշուքը կատարած չըլլան:

Չէյթուցիներուն մէջ մասը Բօնիա
աքորտուած է, մէկ մասը Պապ ու Սու-
րուս, անոնց գլխաւոր գաղթականներն է
Տէր-Էլ-Չօր, ուր 15000ի չափ կան թըշ-
ուած ու անտուգ վիճակի մէջ: Կը հա-
տատուի նաև որ մէկ քանի հարիւր
Չէյթուցիներ յաղորդած են իրենց լու-
ները ամբողջ և իրենց յայտնուած յար-
ձակումներով ա՛ն ու ստորափ ձգած են
ընթացիկ թուրք քննակութեանց վրայ:

Չէյթուցիներին վերջ աքորտուած
են Նուրիսէն Հաճնիցիք, Հասանալէյ-
ցիք, Տէօրթիսիցիք, Պէլանցիք, Մարաշի
կէպէն աւելին պարպուած է: Նոյնպէս
Ատանայէն, Թարսուսէն, Մէլիսիէն, Այն-
թապէն ու Գիլիսիէն տարագրուողները
խուճախուածք Հայկալ կը հանին և կը
ղրկուին Հայտ, Հոմա ու անկէ աւելի
ներսերը:

Իսլանդներն հայ քնակներն ալ
տեղահան եղած են մէկ քանի խումբե-
րով: ամենէն վերջի խումբը ներկայ
սեպտ. 1ի սկիզբը (ն. ա.) մեկնած է Իս-
լանդներէն: Մէկ խումբով, ամբողջ
կիլիկիան և Կապուղուկիան ալ պարպը-
ւելու վրայ են:

Համարողները աղօտ կերպով տեղե-
կութիւն ունին նաև Սուրբիոյ անցքե-
րուն վրայ: Հայկալ Իսլանդներն իրենց
ճամբուն վրայ հանդիպած են Մարաշէն
եկող 400 վերնուրներու, հետեւին մէկ
թիւղանով, անոնք յայտարարած են թէ
կ'ընթան Սուրբիոյ ուր Հայերը ապստամ-
բած են եղեր... Ինչպէս կ'երեւայ, քիչ
մը ու մնացել են...

Կիլիկիոյ մէջ տեղ-տեղ մնացող
ցանալու Հայ քնակներէն, ինչպէս
Հայկալ, Այնթապ, անհարկին թշուառու-
թեան և անթուրութեան մատնուած է:
Պալատին և անհատական կառուած և ըս-
տացուած ճակը միմիայն միջոցներէ զուրկ
են: պետական արքեւքի պատճառաւ, վառ-
քեր, եկեղեցիներ, վարժարաններ, ի-
րենց բոլոր ունեւորներով կառավարու-
թեան կողմէ դրուած են:

Հայկալ մէջ Հայոց եկեղեցին և Հայտ
մը Հայերու տուներ խուղարկուած են:
Հայտ մը Հայեր ձերբակալուած են, որոնց
թիւն մէջ քահանայ մը:

Հայաստանի և Կիլիկիոյ մէջ ամ-
բողջ աղքի մը ընտանիքներն առաջնոր-
դող այս անհատներէնց բարբարոսու-
թեան լուս տեսարանն են — և թէ ոչ
գաղտնի թերադրելէր — դերման հիւ-
ստատները: Այս հալածանքները մեղ-
մացելու համար հայ պաշտօնական մար-
միններու կողմէ իրենց բարեխոսութեան
եղած թախանձանքի՝ դիմումները բոլոր-
ովին անտեսի կը մնան... Միայն Ա-
մերիկեան հիւստոններն են որ ամէն
տեղ դիմումներ կ'ընեն կառավարութեան՝
ինչպէս մեր հայրենու ժողովուրդին,
թէ և զգաղաքար տալեն, արգիւնքի:

Վերջին օրեր միայն, իրգնաբերունի
մէջ ըրոյց կը շրջի եղեր որ իւր թէ
կառավարութիւնը պիտի արտօնէ հայ
կիներուն և 17 տարեկանէ վար սղայոց
արտասահման գաղթելը՝ մէյ մ'ալ չի-
բազաւորուող յանձնառութեամբ:

Երանի թէ ճիշտ ըլլաւ դոնէ այս
լուրը, որ թէ ստուգուի՝ անշուշտ զօ-
րաւոր միջնորդութեան մը արգիւնքը
միայն եղած կրնայ ըլլալ:

Մ. Տ.

Տարաւանդի մէջ

Ժընէվ, 16. — «Ժուռնալ տը Ժը-
նէվ»-ի կը հետադրեն: Կէլիպուրի թե-
րակղզիին մէջ թարմ ուժերու առաքու-
մը անգլապար կը շարունակուի: Դրանա-
կիցներու յատուկութիւնը մեթոտիկ
կերպով յատուկ կը տարուի, և նեղուց-
ները պայտփայտող թուրք զինուորներուն
թրակիոյ և Պոլսոյ միջև ունեցած հա-
ղորդակցութեան խլուճին ժամանակը
կը մօտենայ: Վիլնիսով (Վա Նովել Բե-
ռն) լրագրին համեմատ՝ Աթէնքի մէջ
կը կարծուի թէ Դաշնակիցները իրենց
ստացած օգնական ուժին չհորհիւ պիտի
կարենան Տարաւանդը բանալ:

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

(Սեփական թղթակցութիւն)

Անգլ. մամուլը Հայի. Մեծ Տառապանին
հանդէպ — Յնգոլ կոչ մը. — Երկու
հայ զինուորներ Դաշնակցի
բանակին մէջ:

Մանչեսթը, 11 Մեյս.

Պոլսէն ու Հայաստանէն հոս հասած
լուրերը ստիպել են պարզապէս Այսօր-
ուան Մանչեսթը Կարթիքին մէջ նոր ման-
րամասնութիւններ կան դարձեալ, ինչ-
պէս նաև խմբագրական մը:

Մանչեսթը Կարթիքն ամբողջ անդիւ-
կան մամուլին մէջ այն թերթն է որ
ամենէն աւելի կ'ըզարդի և համակրու-
թեամբ ու վշտակցութեամբ կը վերա-
բերուի Հայկական Մեծ Տառապանին
հանդէպ: Ուրիշ թերթեր, մէկը ըլլալով
Լոնտոնէն մեծ մամուլը, ոչ լալ անոր
կէսին չափ տեղ կը յատկացնեն ներկայ
պատերազմին ամենամեծ գոհերն եղող
Հայոց քառմանի կացութեան՝ իրենց բո-
վանդակ ուղարկութիւնը դրուած ըլ-
լալով պատերազմին այն փուլերով ու
րոնք աւելի մօտէն կը շարադրեն դե-
րեմը:

Այս առիթով նաև այն զննող նամակը
որ Մանչեսթը Կարթիքն հրատարակած էր
կը տարուած թիւին մէջ և զոր «Անգլի-
կ» ստորագրութեամբ իրեն ուղղած է
տեղւոյն մէջ ծանօթ առեւտրական Հայ
մը:

Մանչեսթը Կարթիքն խմբագրին

«Տեղ. — Այն ցանցաւ լուրերը որոնք Եւ-
րոպա կը հասնին, կը երկայայցեն միայն
մէկ փոքրիկ մասը այն տակուսներուն գոր-
ն կը գործարեն դաւեթի կ'ը մարդկութեան
մէկ արար եւ ճակատիքի կազմով այլ
վարդիները: Դաշնակցի կառավարու-
թիւնները յայտարարուով մը սպառնացին
պատմի թուրքի մէջ կասարուղ այս բա-
բարոսութեան պատասխանաւ: Ինչպէս
ներքեւ, բայց թուրքերն ո'ւ են ուսարուրին
յրմայելի անօր, որովհետեւ համազուած
են իրենց դիւային Դաշնակցին եւ «պատ-
պան» ինքնապաշտպանութեանը: Ասիկա
մամուլ եւ կենցաղ խնդիր մըն է
թուրքի մէջ Հայութեան համար, եւ շուս-
փող ու զործնական արարներ պիտի
են: Մեծ-Բրիտանիա կրնայ, եթէ ուղի, մեծ
եւ անմիջական օգնութիւն մը ընծայել
Հայոց: Նայել, կրնան հրապարակապէս հանգա-
կութիւններ բացուիլ ի նպաստ անկէ կողմ
ցուած հազարաւոր վախճանակներուն:
Երկրորդ, անգլ. կառավարութիւնը կրնայ
անգլ. բանակին մէջ ընդունիլ թուրքիային
դուրս ցնեռող հազարաւոր Հայեր որոնք
կը վախճանին կամ պատհաս են թուրքիոյ
դիմ կողմէն իրենց թուրքիոյ մէջ շար-
ղուած եղբայրներուն եւ փոքրուն վրէժին
բուն լիճակաւորութեամբ:

«Պէհ է հաստատել թէ Հայոց վրայ
թուրքերուն կասարած այս վայրագ գործ-
դրութիւններուն գլխաւոր պատճառն այն է՝
որ Հայերը միացած են Դաշնակցիներուն
եւ ներկայիս կը կողմնակի անգն են ընդդէմ
թուրքերուն:

«Հայերը այս պահուս կը կասարեն ի-
րենց պատհասութիւնը, ո'չ, իրենց պա-
տակարարութեան ցասն համար, եւ իրա-
ւունք մը ունին գործնական պատասխան
սպասելու հաղափայտ փախուսի հարուս
եւ հզօր անգլաներէն: Հայերը յոգնած են
աշխատիքի ներկայացուել իրենց դիւային
որս մը թուրքին աղաղակաւ ընդունե-
րուն: Ազգը ամբողջ զինուած կանգնած է
եւ ան իրաւունք մը ունի պահանջելու ու
կը պահանջէ՝ որ իրեն օգնեն՝ յառաջ վա-
րդու համար իր կողմը ազատութեան
վրէժի: — Ձեռք եկեմ:

ԱՆԳԼՈ-ՀԱՅ

Հրատարակելով այս նամակը՝ աղա-
տական օրկարք միեւնոյն ատեն ցաւ կը
յայտնէ որ տալած նմանօրինակ գոր-
ծերով ձեռքներն չառ լեցուն ըլլալուն՝
ի վրեժակի չեն ի նպաստ Հայերուն եւս
հանգաւորութիւն մը բանալու:

Ուրախ եմ ստալայն ըսելու թէ Ման-
չեսթըրն Հայի. Գործիքն շարժել սկսած
է և կը յուսած մօտեւր լուսաւոր լուրեր
առլ այս մասին:

Երկու հայ զինուորներ եկան վեր-
ջերս Մանչեսթը: Այս հայ զինուորները
կը գտնուին Փրանսայի մէջ գործող անգ-
լիական բանակին Գաշնակցի բաժնին
մէջ: Մէկը յիմարտէն է, միւսը տասնա-
պետ, Ատոնք երկու եղբայրներ են, Ա-
ւետեան անունով, ընկի Գեղեցի, որոնք
95ի ջարդերուն գաղթած են Ռուսաստան
ու հոնկէ անցած են Գաշնակցի, ու տաս-
նամէկ ամիս առաջ միացած են Գաշնակցի
զրկած բանակին հեծեալ ուժին: Գտնուած
են թ. 60 ըլրերէն և ուրիշ ճակատամար-
տներուն մէջ: 6 օր արձակուրդով Մանչեսթը
եկած են Հայեր և Հայ եկեղեցի տեա-
նելու ու հաղորդութեան համար: Տարի
զրկեմք մեր եկեղեցին ուր խոստովանե-
ցան և հաղորդութեան: Օ՝ սարգերու
հաւատքը. ինչ ոգևորելու ուժ է ան:
Երբ անոք խորանին առջև ամենայն
անկողնութեամբ և երկնաշունթեամբ
կը հաղորդուէին, վայրկեանական բաղ-
դատութիւն մը ըլրի մտքին մէջ գաւառի
այս պարզ ու ուղիղ գաւառներուն և
մեր իւր թէ զարդացած կարգ մը դժու-
տիպարներուն միջև...

Աւետեան եղբայրները իրենց խնդ-
րանքով քիչ տոնէն Տարաւանդ և...
Պոլսի կը մեկնին՝ ուր ողջ առողջ հա-
նելին անտարակուսելի կը նկատեն:
Եւ լեցեցէ ամ յուրջ մանրամասնու-
թիւնը որուն մէջ մեր ամբողջ արտա-
սահմանի Հայութեան համար լռիկ բայց
ազգու դաս մը կը տեսնուէ: — Անոնք
հետեւին կը տանին 50 ոսկի գումար
մը՝ զի հոն վստահ են թէ ծայրայեղ խեղ-
ճութիւններ կան և կ'ուղեն ձեռքներն
պարսպ չնեկայանալ, կ'ուղեն օգնել ի-
րենց աղքատներուն՝ արեւելին տալէ
հոգ դառնին ալ տալով... Տեսա՞ք
ճշմարիտ և ամբողջական ազգասիրու-
թիւնը, մաքուր և լիսն զգացումը...

Թ. ԹԱԿԻՃ

ԿԻԼԻԿԵՑԻՆԵՐԸ

ԲՈՐ-ՍՍՅԻՏԻ ՄԷՉ

(Սեփական թղթակցութիւն)

Ուրբաթ

— Զոհեալ պակասութեան և սնունդի
անյարմարութեան պատճառով Կիլիկիան
հաղթականներուն մէջ հրահանգներու
թիւը օրէ օր կը շատանայ: Թախանձա-
ղեն կը խնդրուի ամէն Հայերէ շուտով
օգնութեան հասնիլ այս արկածեալ հայ-
րենակիցներուն, զոհեալներուն և այլ ան-
յարմար պէտքեր որ առաջ հասցնելով,
Ըլայ ուղղուի Բօր-Սայիտ, ըլլայ Գա-
նիքի և Աղեքսանդրիոյ Առաջնորդա-
բաններուն կամ Կարմիր խաչի կազմա-
կերպութիւններուն:

— Այսօր առաջին անգամ ըլլալով,
հաղթականներէն բաժանուած գործը սկսաւ՝
աղքատական մասնախումբերն և Գանիքէն
եկած Կարմիր խաչի անդամներէն: Կա-
նգնով, Հաղիւ 20ի չափ ընտանիք կա-
րիւն եղաւ հազուեցնել, Հազուեցնելի
սով կայ, որքան զրկուի քիչ է: Երեւա-
կայեցէ՛ք 4000 հոգի հազուեցնելու ա-
նելի դրոյքը:

— Տեղացի օտար ընտանիքներու
այցելութիւնը կ'ընդունինք դրեթէ ա-
մէն օր: Ոմանց ընտանիք օգնութիւնը
ամէն գնահատութիւնէ վեր է, մասնաւո-
րապէս երեք օրթուրեւ, սիրեցողի օրթ-
ուրներու տուած օրինակը — որոնցմէ
երկուքը զոյրեր են — որոնք հոս կամ հոն
ո'ւ են կերպով, հազուեցնելու դատելով,
պատածը կարելով, մանուկներուն կա-
թը բաժնետով, վերջապէս հազարութեկ
կերպով օգնութեան կը հանդիսանան:

— Վերջին վայրկեանին կ'ըմանամ
որ անգլ. կառավարութիւնը վերականգ-
նու ուղարկում մը ըրեր է: Իրաւ է թէ
մաս մը եկան, բայց ատոնք հիւանդա-
նոցին համար էին: Ուր էր որ այս տա-
րաճանութիւնը իրականութեան դանդա-
րէն հազուեցնելը չէր կրնար կոր
դանել, ուր մնաց 4000 հոգի վերմակ
կարենալ ճարելով: Այս ընթացքով,
կանգնած ունին որ խեղճերը ցուրտէն
պիտի մեռնեն և անպատճառ կէս առ կէս
պիտի հիւանդանան: Կերեւայ թէ պիտի

կրնանք վերջապէս սա մարդիկը հոս
մեղցնել:

— Աղեքսանդրիոյ Կարմիր խաչէն 5
սնտուկ նոր հազնելիքներ հասան. 6 սնտ-
ուկ ալ Գանիքէն: Բայց 5ով 6ով ըլ-
լալէք բան չէ աւ, ոչ ալ 50ով 60ով:
Այսպիսի կը բաւէ հազնելու թէ ո'ր-
քան անոնք թէն մեծ է հազնելիքի պէտ-
քը:

— Դարձեալ Աղեքսանդրիոյն Տիգր
Հաղարէթեան, որուն գրեթէ հայրենա-
կիցները կը համարուին եկողները, կ'ի-
մանամ թէ 20 պարկ շաքար, 50 պարկ
պղիւր, 50 պարկ ալ սխտեւ նուրբիւր է:
Այս լուրը չէրցայ դեռ ստուգել, բայց
կը հաւատամ թէ ճիշտ ըլլալու է՝ դիտ-
նալով Տ. Հաղարէթեանի բարեբարութե-
թիւնը:

Շաքար

Այսօր, Գանիքէի Կարմիր-խաչի օղա-
ուերակութիւնը այցելեց Փրանս. «...»
զրահանգին հրամանատարին, տեղւոյն
մասնախումբի անդամներէն: Եւ մէկ
քանիներուն հետ, որոնց ես ալ ընկերա-
ցայ: Այցելութիւնը ոչ-պաշտօնական ըլ-
լալով՝ խիտ սիրելի ընդունելութիւն
մը ըրաւ Պ. Հրամանատարը, որ անձամբ
առաջնորդեց մեզ նաւուն ամէն կող-
մերը: Բնաւորանոց, խոհանոց, ճաշարան,
նոյն միջոցին թնդանութիւնը ու ուսմ-
բերու տարրութեան եւս. ի մասին տե-
ղեկութիւնները տալով: Ինչուոյն պաշ-
տօնը կը կատարեն նաւուն Ա. մեքե-
նալարը, երկու բժշկները (Փրանս. Կար-
միր խաչէն) ու սպայք Պ. Պ. Նոյէ Սակոն և
Թէքէեան: Վերջին երկուքը Սուրբիոյ
հետախուսող գրուագին կարեւոր դերա-
կատարներն եղած են, ջամաքի վրայ
փոխադրութեան եւս. ի դրոյքը կաղմա-
կերպողներն ըլլալով: Սրտագին չորհա-
կալութիւններով և խիտ զո՞ տպաւո-
րութեան տակ մեկնեցան այցելուները,
որոնց արժանապէս Պ. Հրամանատարը
իր նաւուն շոգնակով, իւրաքանչիւր
ին նուրբիւրով նաւուն անունը կրող
զխարիկէ փապանեցնել:

Կիլիկի

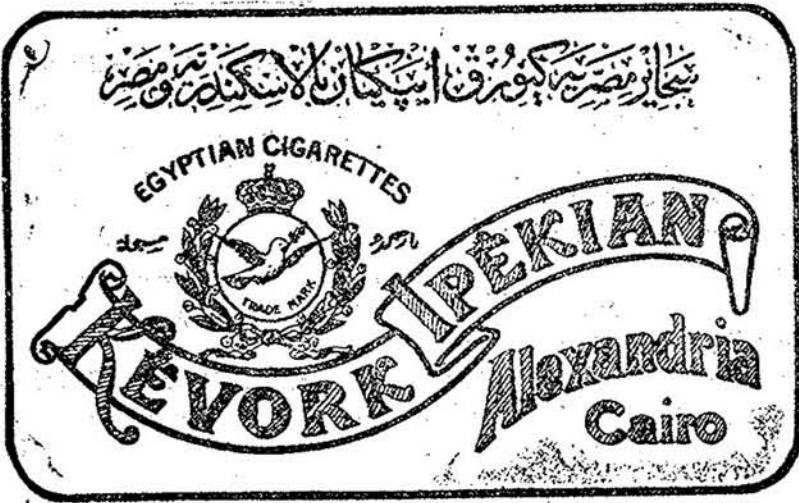
Առողան եկեղեցական բազմաթիւ
արարողութեանց զրկուելու մեծ ցաւ
պատճառեց ինծի: Շատ կանուխ սկսեմ
են, ժամը 6ին: Յաջորդ շաքարի դիւր
բամբը պիտի մնամ, ներկայ ըլլալու հա-
մար՝ տեսնելու արժանի

ԳԻՈՐԳ ԻՓԻԿԵԱՆ

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

ԱՆՆՈՒՄ ՄԿՐԵԱՆ

ՆԵՐՍԻՍ-ՆԵՐՍԻՍԻԱՆ

Բիւ Սեփարիս, 1 (Յունաց Ազգոց Կաթնաղանձի Կարգաւորման Ետեւ)
18 տարեկ է վեր Աղեքսանդրիայ հաստատուած եմ: Ներկի, զարդա- նկարի, նշանատախտակի (Թապէլա), իւղանկար պատկերներու և լուս- սանկարական ֆոներու վերաբեր- եալ կատարած աշխատութիւննե- րովս դո՛ւ թողուցած եմ Եւրոպացի յաճախորդներս: Գիներս՝ միշտ Ա- րարներէն սուղ, իսկ եւրոպացի արհեստակիցներէն աւելի էն:

ՏՕՔԸ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՎԱԿՆԵԱՆ ԱՍԱՄԱՐՈՑԺ

ՄՈՒՍԻԿԱ, ՇԱՐԱ ՊԵՏԵՆ ԵՆ ՆԱԶԵՏԵՆ ԹԻԻ 10, ԳԱԶԻԹԻ ԲԵԼԻՏԵՆ, ԹԻԻ 35-37

Հիւանդներ կ'ընդունի առա- լօտեան ժամը 8էն մինչև իրիկունս ժամը 7ը:

Ականքը կը մաքրէ ու կը քա- յէ առանց ցաւի: Ականքերու հա- մար ոսկէէ, քառուսէ կամ Ամերիկ- եան վերջին գիւտ եղող ուրիշ ա- ռակ նիւթերէ քուրօն կը շինէ ա- ռանց զապանակի կամ քիմքի վրայ բան մը դնելու:

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խղճի մօտ կը կատարուին:

Մարդ կեանքին մէջ անգամ մը ծախանելով կ'ազատի ակունքերու անտանկի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի:

Գիները խիստ չափաւոր են: Մաս- նաւոր ակունքի դեղեր ալ կը դըր- ուին:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՎԱԶԱՐՈՍՈՒՆ

ՆԻԷՔՏՐԱՆԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԻԵԱՆ-ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԳԱԶԻԹԻ

Օրերայի հրապարակ, Կալուած Զօկայի Թիկեթօն 23.56

Կ'ստանան զետեղումներ ելքարա- կան լոյսի և օդային կապի: Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ լոյս արտադրող առարկաներու:

Խնամեալ աշխատութիւն, խիստ չափաւոր գին:

ԲԱՍՏԵՆ ՆԱԼԹԵՐ

(PASTILLES NALTHER)

ՀՐԱՇԱԿ ԴԵՂԱԶԱՏԻ

Հացի չափ կարեւոր ամէն անգի համար Գնորթիւն ունի: Թէ փորձարու- թիւն, ստամոքսի տկարութիւն թէ առ- մաքրողութիւն, ջերմէ կը տառապիս թէ անբուժելիութիւն, հարբուիս օւնիս թէ յօղաքաւ:

Գործածէ՛ք եւ պիտի օգուտիս անպայման:

Դարձան է՝ 34 տեսակ հիւանդու- թիւններու, որոնք մանրամասնուած են յայտագրին մէջ, որ կը գտնուի իւ- րաքանչիւր տուփի ներս:

Գիներն են շատ անցան Ե.Ղ. Տփիկը (որ կը պարունակէ 67 հատ) 10 Տուփը (որ կը պարունակէ 3 տփիկ) 20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին դրկել նաեւ երկու դր:

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատ- րաստուած է յայտնի բոյսերու եւ ար- մատներու հիւթէն եւ օդալարութիւնը հաւտատուած է բժշկական կանոններէ:

Անձնապէս փորձել եւ օգուտելէ վերջ միայն ստանանաւ եւ Եղիպտոսի բնիկներու ներկայացուցչութիւնը՝ ՊԱ- ՐԱՎԱՆԵԱՆ ԹՈՎԱՄԱՍ, որուն կարելի է դիմել, փոքր թէ մեծաքանակի համար, անձամբ կամ քարոզ փոստովով հետեւեալ հասցէին:

82, Rue Guinet Charkas (Boulac) c/o Ecole Arménienne B. P. 1079 Le Caire (Egypte)

ՇՐԱՅՆԻ ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ ՎԱԶԱՐՈՍՈՒՆ Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱԳՈՒՍՆԵՐ ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈԳՐԻԿ ԱՂԶԱՆՑ ՇՐԱՅՆԵԱՆՆԵՐ, ՊԼՈՒՆԵՐ ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներ, գլխանցներ, շապիկներ, հոսեղէններ, ձեռնացներ, կաշեայ առարկաներ, կօշիկներ, ճերմակեղէններ, ճամբարդու- քեանց պիտանքներ եւ անհրաժեշտ առանց մքեր:

Գիները յոյժ չափաւոր եւ անկրկնելի:

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ, ԾԽԱԽՈՏԻ Եւ Եգիպտական սիկարէներու

ԿԱՍՏԱՐԱԿԱՆ ԵՂԱՐԲ

ՉԱԿԱԶԻԿ-ԱՂԵՔՍԱՆԻՐԻԱ

Համբաւաւոր են իր Ապրիկիմա (Ասոյ) Միախոսները եւ Սիկարէները

ՊԱՆՔ ՏՕՐՈՍ Բանկ Բ'Օրիենտ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՆ

Դրամագումար՝ ամբողջական վճարում 50. 25,000,000

Կեդրոնացեալի ԱՐԷՆՔ

Մասնակցութիւն՝ Աղեքսանդրիայ, Գա- չիքէ, Սեյունի-Իզմիլ, Գորմակալութիւն Եւրոպայի, Մանսուրի, Սեյունի եւ Զապադի, Փոխ-Գորմակալութիւններ՝ Գե- րման, Մադրիսա եւ Սոմա:

ԳԱՆՔ ԵՒ ՕՐԻԵՆՏ Կը կատարէ օդա- նաւորական ամէն տեսակ գործողու- թիւններ:

ԳԱՆՔ ԵՒ ՕՐԻԵՆՏ Կ'ընդունի զբոսա- կան աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.

Հարկւրէն 3 Ի տես վճարելի » 3,50 9 տարեկ » » 4 1 տարեկ » » 5 5 տարեկ եւ աւելի վճ.

Նոյնպէս խնայողութիւնը քաջալը- րելու համար հաստատուած է փոքր ենայո- ղութեան յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի Ե. Ղ. 20էն Ե. Ղ. 25,000 տարեկան հա- րկւրին 1 տոկոսով:

ՊԱՆՔ ՏՕՐՈՍ ՏՊԱՐԱՆ

Շաբա Ապրիլ 30-րդ Թիւ 16

Սեփականատէր՝ Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Կանոնաւոր ամէն շաբաթ յայտարարուած գործերու պատասխանները, Գիւր, Տեքսոն, Հաշուեցուցակ, Նախապայման, Այցե- տուն եւլն. չափաւոր գիններով: Յանձնարարութիւն կը կատարուի խը- ցամով:

ՅԱՐՈՒԹԻՆ ԱՐԱՅԱՍԵԱՆ

ՔԱՐԻԻՂԻ ՎԱԶԱՐՈՍՈՒՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈԳՐԱՔԱՆԱԿ

Աղեքսանդրիայ, ՄԵՏԻ ՄԻԹՈՒԱԼԼԻ փողոց թիւ 40 (Արքայի մոտ) Թիւ 33-45

Այս վաճառատունը կը հայթայթէ Թէ Աղեքսանդրիայ եւ Թէ Ռամլէի մէջ ՄԱՆԹԱՆԷՅԻ հարազատ առեւտրան եւ ամերիկեան թիւթով, չափաւոր գիններով Ապրանքները օրը օրին կը յանձ- նուին ամենայն կանոնաւորութեամբ:

ԴԻՄԵՏԷՔ ԵՒ ԳՈՂ ՊԵՏԻ ՄԵԱՔ:

ԴԵՂԱՐԱՆ ԱԼՊԻՈՆ

Թիւթիկ փառս թիւ 29 Աղեքսանդրիայ

Աճը, պանակամոցին մօտ

Թիւ 24-95

Դեղագործ Ս. ՊՕՂԱՍԵԱՆ կը ծա- նուցանէ յարգելի հայ հասարակութեան, բացաւրէ իր նորաստատու ԱԼՊԻՈՆ ԴԵ- ՂԱՐԱՆԻ, Թարմ դեղերու ճօն միջեր- ջով մը: Դեղերը կը պատրաստուին ա- մենամեծ խնամքով և ըստ կարելոյն ա- ժան, իսկ վկայեալ աղբառաց դեղերը առանց չափու:

ԱԼՊԻՈՆ ԴԵՂԱՐԱՆԸ ունի ամէն ժա- մանակ տրամադրելի մասնագէտ բժիշկ- ներ ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար: ԱԼՊԻՈՆ ԴԵՂԱՐԱՆը յաճախեցէք փո- խանակ օտարներուն, եւ գոն պիտի մնա:

ԴԵՂԱՐԱՆ ԱԼՊԻՈՆ

Պապ-Սիւրա, Սուր-Էլ-Խալիմ, թիւ 159

Կը կարէ խիստ մաքուր և վերջին նո- ռանութեամբ, նաեւ կը դասաւորէ Եւ- րոպական կանոնով, գիները գիւրամա- չելի են:

Ս. Ն. ՕՅՍՊԱՆՅԱՆ

ՀԱՅ ՎԱԶԱՐՈՍՈՒՆ

Հաստատուել 1902

Դանիք, Սքէք Կեփեք

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կեցպանեղէն, բրդեղէն, բամպակե- ղէն, սպածոյ, պաքիս, զէֆր, մասաթոյլա եւ մանաւանդ դեղակ- ներու պիտանքներ, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ:

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպա- յէն: Ապրանքներու տոկոսներով եւ գիններու չափաւորութեան մա- սին արդէն իսկ համբաւ ստացած այս վաճառատունը կ'արժէ անդամ մը այցելել:

առիթմն օգտուեցէք

ՊԱՆՔ ՏՐ ՌՕՐԱ

Banco di Roma

Հաստատուել 1880ին

Դրամագումար, 200,000,000 ֆրանք ամբողջական վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵԼԻ — ՀՈՒՍ

Կեդրոնականութիւն. Բարիք, Ճէնովա, Նաուի, Թուրին, Տիբուրցա, Աղեքսան- քի, Կ. Պօլս, Պարիզ, Գալիք, Մալթա, Ափրիկեան Տրեպուրն

ՄԱՆԱՅԻՂՔ

Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս
Ապրիլ	Մայիս	Յունիս

ՊԱՆՔ ՏՐ ՌՕՐԱ կ'ընդունի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժե- քըքներու վրայ ապան, եւրոպայի եւ եգիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն իրա փողօր, չէք եւ չէքք տը քրէպի, հեռագրաւ վճարմունք, եգիպտոսի եւ եւրոպայի վրայ պարտաւորութիւններու գանձում, Կտրոններու եւ վրձնականութեան շարունակ պարտեւորութիւններու գանձում, եւրոպայի եւ եգիպտոսի մէջ պարտաւորութիւններու գործարարութիւն, Արժեքներու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ապանք գործողութիւն:

ՊԱՆՔ ՏՐ ՌՕՐԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուղղաւոր ատեն կամ որոշ պայմանաւ- անով վճարելի:

ՊԱՆՔ ՏՐ ՌՕՐԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մօնթեպարնիօի համարաւոր քերտուկները, որ ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յաճախորդ- ընդուն:

ԵՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Մանուէլ Աղեքսանդրիայ 9 Յունիս 1902

ՍԱԿԱՐԱՆ

29 Սեպտեմբեր 1915

ԲԱՄՊԱԿ	Բացում	Փակում
Նոյ.	19 1/4	18 3/4
Յունիս	19 17/32	19 1/32
Մարտ	19 23/32	18 5/16

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՈՒՆՏ

Նոյ.-Յունիս. 94 20/40 95

ԱՐՅԵՅՈՒՂՔ

Գրեթ Ժոսէփ 1886	Ֆր. 286.—
» » 1903	» 231.—
» » 1911	» 241.—
Բուսիկ Երկաթուղի	» 130.50
Բանամա	» 89.—